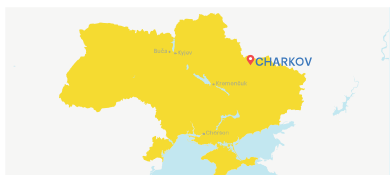

ROZHOVOR

s mladou slečnou z Charkova 15 let

Když ses s rodinou rozhodla, že opustíš Ukrajinu? Bylo složité dostat se pryč? Co všechno sis s sebou mohla vzít?

Když 24. února začala válka, nebyla jsem doma, ale u kamarádky. Ta plánovala odjet do Česka za bratrem, tak mi máma řekla, ať jedu s ní, že na Ukrajině zůstat nemůžu. Moji rodiče tam ale zůstali. Jela jsem s kamarádkou a její sestrou vlakem z Charkova. Na vlak jsme čekaly asi dvanáct hodin a mačkaly jsme se v něm se spoustou lidí. Všichni křičeli, byli naštvaní, agresivní. Ve Lvově to už bylo lepší. Přespala jsem tam u nějaké dobrovolnice. Následně jsme se vydaly přes hranice. S sebou jsem měla jen věci, co jsem potřebovala - mikinu, kalhoty, ... taky noty, protože jsem hudebnice.

Takže tvoji rodiče zůstali na Ukrajině? Kde teda bydlíš?

Ano, zůstali. Já bydlím u bratrance, je dospělý.

Ty jsi tedy od února svoje rodiče nevidíš?

Ne...

Proč se rodiče rozhodli, že pojedou zrovna do Česka?

A jsi za to ráda? Našla sis tu kamarádky/ky? Uvažuješ, že bys tu zůstala natrvalo?

Protože tady bydlí bratranec, stejně bychom k němu někdy jeli na návštěvu. Mám kamarády hlavně ze základní školy a práce. Je to tu celkem fajn. Ano, myslím, že bych tu možná i zůstala.

Komunikuješ s rodinou nebo kamarády, kteří zůstali na Ukrajině? Voláte si?

Ano, voláme si často, s rodiči každý den.

A s rodiči mluvíte ukrajinsky nebo rusky?

Rusky.

Přijeli někteří tvoji kamarádi/ky do Česka? Bydlí někde blízko, můžeš se s nimi vidět?

Ta kamarádka, ke kterou jsem přijela. Ale moc se spolu nevidáme. Bydlí v Plzni, chodí tam do školy a na časté vidání je to daleko.

Když bydlíš u bratrance, jsi finančně zabezpečena? Platí ti třeba obědy a tak? Pomohl ti stát, dal vám nějaký příspěvek?

Ano, bratranec mi něco platí a taky mám práci v malé restauraci. Sama si tedy něco koupím, za svoje peníze pojedu na lyžák... Od státu jsem dostávala peníze první dva, tři měsíce, pak už ne, protože bylo hodně lidí, kteří je potřebovali více. A rodiče řekli, že já už peníze tolik nepotřebuji.

Na jakou školu jsi na Ukrajině chodila?

Na hudební lyceum. Měli jsme tam normální hodiny jako matematiku, literaturu, dějepis, ale taky třeba dějiny hudby,

klavír, sbor... Zbývaly mi dva roky k tomu, abych mohla jít na vysokou.

Uvažovala jsi, že bys i tady v Česku šla na nějakou hudební školu?

Hudba je moje hobby. Věnuji se jí deset let, ale je to můj koníček a nikdy jsem neplánovala jít na hudebně zaměřenou vysokou školu. Takže ani ne.

Ty zpíváš. Hraješ taky na něco?

Hraju na klavír, chodila jsem do sboru, taky diriguju a čtyři roky jsem hrála na violoncello.

Je na ukrajinských školách podobný systém? Jak třeba vypadá známkování?

My máme známky od jedničky do dvanáctky. Dvanáctka je nejlepší, jednička nejhorší. A všechny známky mají stejnou váhu. Když jsem přišla do Česka, vůbec jsem nechápala, co dostávám za známky. Jednička až pětka, někdy procenta... Co mi tady ale vadí, je, že hodiny jsou mnohem víc pasivní. Sedíme a posloucháme, co učitel říká. Na Ukrajině pro nás mají učitelé připravené hry, kreslíme atlasy, více spolu mluvíme... Pokud něčemu nerozumíme, jdeme k tabuli. Třeba v matematice příklad u tabule řešíme tak dlouho, dokud tomu neporozumíme. Učitelům nevadí tím strávit klidně celou hodinu. To tady tak není. Když mi to u tabule nejde, tak mě třeba po druhém pokusu pošlou sednout. V mé škole máme vyučování šest dní v týdnu, i v sobotu. Ale to tak nemají všichni. Tolik se u nás neřeší absence a omluvenky. Pokud chybíme déle než tři dny, tak musíme mít potvrzení od lékaře nebo od rodičů. A jinak, když chybím na jedné hodině, tak se učitelka jen zeptá, kde jsem byla. Tady se moc řeší ty procenta absence. Je to spíš, jako že se nemusíš ani tak učit, ale musíš do té školy hlavně chodit...

A kolik máte tříd?

První stupeň máme čtyři třídy, pak po deváté třídě můžeme odejít třeba na učňák, ale celkem máme 11 tříd. Na konci musíme udělat ZNO (Externí nezávislé hodnocení), což odpovídá vaší maturitě. Zkoušky skládáme z matematiky, ukrajinštiny, angličtiny a z historie Ukrajiny. K tomu si můžeme vybrat i něco navíc. A potom můžeme jít na univerzitu. Takže vlastně končíme školu v sedmnácti, tady je to hrozně dlouhé.

Jak probíhaly přijímací zkoušky k nám na gymnáziu?

Nebylo to moc těžké, psali jsme jen matematiku, která byla stejná jako na Ukrajině, a pak jsme měli pohovor. Na ten jsem se připravovala už se svými spolužáky na základní škole. Na pohovoru mi ukázali knížku a měla jsem kousek přeložit. Původně jsem chtěla jít na Gymnázium da Vinci, ale tam byl pohovor o dost těžší. Bylo tam hodně lidí, kteří mě hodnotili - i sám ředitel - a musela jsem o sobě mnohem víc mluvit.

Jak se ti líbí tady na škole? Jaký je tvůj oblíbený předmět? Který předmět jsi měla ráda na Ukrajině?

Ve třídě je nás devět Ukrajinců, takže to je fajn, můžeme se spolu bavit. Na základní škole jsem byla ve třídě jediná. Mám ráda hudební výchovu a OSZ. Doma mě bavila literatura a historie.

Přijde ti látka těžší, nějak obsáhlejší?

Doma na hudební škole jsme měli více hodin hudby a byly náročnější. Ale tady jsou těžké jazyky. Třeba během výuky angličtiny se tím, že se jí učím v češtině, učím vlastně dva cizí jazyky zároveň.

Jak ses zvládla naučit češtinu, tak dobře za tak krátkou dobu?

Když jsem tu od jara chodila na základní školu, neuměla jsem vůbec česky. Ale ve třídě byl kluk, který mi všechno překládal. On pak ale přestal chodit do školy, takže jsem si řekla, že asi s češtinou budu muset začit.

Máte nějaké hodiny češtiny navíc?

Jo, máme ji místo druhého jazyka, tedy vaší němčiny / francouzštiny. Na konci roku z ní budeme dělat zkoušky a příští rok už budu mít francouzštinu. Ale češti spolužáci ji mají už teď, takže budu pozadu.

Jaký sport je na Ukrajině nejvíce rozšířený? Lyžujete?

A co třeba děláš ty?

Fotbal. Všichni u nás hrají fotbal. Na Ukrajině jsou hory, Karpaty, ale ty jsou u hranic s Polskem a Slovenskem a já bydlím úplně na druhé straně. A Charkov je oproti Praze dost rovinatý. Takže většina z nás třeba nikdy nelyžovala. V Česku všichni o víkendů někam jezdí, hlavně na chaty. To se na Ukrajině tolik neděje. My chodíme nanejvýš do restaurace nebo nakupovat. Já jsem žádný sport nedělala, ale občas si jdu zaběhat. Chtěla jsem dělat karate, ale to mi ve škole nedovolili, abych si neublížila. Pak bych nemohla hrát na nástroje. Jsi přece hudebnice, hučeli do mě.

Máš na Ukrajině nějaké oblíbené místo? Místo, kde ráda trávíš čas?

Charkov, můj domov. A pak škola, kam jsem chodila.

A na závěr, kdybys mohla něco vzkázat ruské vládě, co by to bylo?

Já nevím. Měla jsem normální život, školu, rodiče... Když to začalo, musela jsem odejít. Tady je to dobré, ale chtěla bych být doma. Nevím, proč to dělají. Putinovi Ukrajinu nepatří, nezná historii. Myslí si, že je všechno jeho. ●

Klára Adamská, Barbora Koutná

16. 12. 2022